

STUDENTEN WEEKBLAD

6de JAARGANG.

N^o. 33.

REDACTEUREN: D. A. DE FREMERY, N. G. KAM,
H. T. KARSTEN, D. M. G. KOCH, J. L. A. LEDEBOER,
M. J. GRANPRÉ MOLIÈRE, J. H. TELDERS.

ZATERDAG

9 JULI 1904.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER • DELFT

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.
Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

SOCIALE AANGELEGENHEDEN EN WETENSCHAP.

De verkiezingen voor de Provinciale Staten.

De verkiezingen, waarop den laatsten tijd zoozeer de aandacht was gevestigd van allen, die belang stelden in binnenslandsche politiek, zijn alweer eenigen tijd achter den rug. Wie mocht hebben gehoopt, dat de resultaten zouden wijzen op eene kentering in de stemming onder de kiezers, die het voorspel zou worden van een „omzetten” van de Tweede Kamer in 1905, zal zeer zeker zijn teleurgesteld. Inderdaad zijn deze verkiezingen zeer beslist een succes voor de verenigde kerkelijke partijen.

In hoofdzaak ging het om twee provincies: Zuid-Holland en Friesland. De verwachtingen der anti-clerikalen waren gericht op het herkrijgen der liberale meerderheid in Zuid-Holland, waar zij bij de laatste verkiezingen was verloren gegaan, terwijl omgekeerd de kerkelijken hoopten Friesland in hunne macht te krijgen. Noch het een, noch het ander is gelukt en de verschillende provincies hebben hun eigen kleur behouden. Dit heeft ten gevolge, dat bij eene eventuele ontbinding der Eerste Kamer, deze regeeringsgezind zou terugkomen. De stemmencijfers zouden zich dan verhouden als 29 tot 21.

Door dezen uitslag is de regeering vrijwel oppermachtig en wordt de tegenwoordige Eerste Kamer in eene alleraangenaamste positie geplaatst. Hare beslissingen zijn van alle belang ontbloot. Waagt zij het, een wetsontwerp van dit ministerie te verwerpen, dan wordt daarmee alleen bereikt, dat zij naar alle waarschijnlijkheid door eene andere wordt vervangen, waardoor de toestand voor de regeering nog gemakkelijker zou worden.

Deze verkiezingen hebben tevens weer eens een helder licht doen vallen op veel ondoelmatig in de wijze, waarop de Eerste Kamer ten onzent wordt samengesteld. Er ligt een groot bezwaar in de vereeniging van twee zoo uiteenlopende functies in de Provinciale Staten. Behalve lichaam, dat de belangen der provincie te behartigen heeft, zijn zij tevens kiescollege voor den Senaat. Naast de regeling der provinciale aangelegenheden wordt hun tevens een indirect aandeel gegeven in de rijkswetgeving. Dit kan m.i. niet anders dan verkeerd werken. Hadden de Prov. Staten niets met de Eerste Kamer te maken, dan zouden provinciale belangen bij de verkiezingen op den voorgrond staan, wat toch ook logisch is.

Stel, er staan in een district twee kandidaten tegenover elkander, een liberaal, van wiens kennis van provinciale belangen niet veel te zeggen valt en een protectionist, die buitengewoon goed daarvan op de hoogte is. Wat doet nu de vrijhandelsgezinde kiezer. Om de tariefwet te ontlopen stemt hij op den liberaal, terwijl hij overtuigd kan zijn, dat de provincie meer zou gebaat zijn bij de verkiezing van zijn tegenstander. Waren de Staten niet tevens kiescollege, dan zou hij den ander gerust hebben kunnen stemmen, omdat hij dan geen invloed zou kunnen oefenen, ten gunste van verhoogde tarieven.

Men heeft dus bij de tegenwoordige regeling den toestand, dat eene stem anders kan uitvallen, naarmate de kiezer het oog op het Rijks-, dan wel op het provincie-belang gevestigd houdt. En dat is daarom te meer te betreuren,

omdat hier de belangen zelf niet strijdig zijn, maar de toestand slechts veroorzaakt door het doorenmengen van heterogene bestanddeelen.

Nu is het aangeven van bezwaren wel veel gemakkelijker, dan dat van den weg ter verbetering. Dit dunkt mij dan ook uiterst moeilijk en ik moet wel bekennen, dat ik in de verste verte niet weet in welke richting hij te zoeken zou zijn. Het grondwettelijk doel der Eerste Kamer, het geven van een waarborg tegen overijling is zeer zeker goed maar daar komt in de praktijk niet veel van terecht. Meestal tenminste niet.

De „Nieuwe Courant” heeft wel bij deze verkiezingen beweerd, dat, als de Kamer aan hare roeping zou blijven voldoen, de liberale meerderheid er bestendig moest worden, maar ik betwijfel ten sterkste of dit blad bij een liberaal gouvernement ter naleving van de bedoeling der grondwet een kerkelijke Eerste Kamer zou voorstaan! Toch zal dat velen ter voorkoming van liberale overijling even gewenscht voorkomen als nu der „Nieuwe Courant” het omgekeerde. Een ding maakt hier echter een zeer groot verschil: het is niet aan te nemen, dat een linksche meerderheid zich zoo door één persoon zou laten medesleepen, als nu de rechtsche.

Het is eigenaardig zooals de verschillende partijen voor het resultaat der verkiezingen verschillende oorzaken zoeken. De een ziet er in het bewijs, dat de bourgeoisie, nog onder den indruk van de gebeurtenissen van het voorjaar 1903 zich steeds dieper werpt in de armen der reactie en zich voelt aangetrokken tot een ministerie, dat toen zoo uiterst krachtig den aanslag op de maatschappelijke orde heeft tegengegaan. De ander verklaart het daaruit, dat ons volk gaat inzien, dat dit de eenige weg is om ons te vrijwaren voor een ongebreideld voortschrijden van het ongelooft. Een derde wijst het aan de praktijken zijner tegenstanders, die het doen voorkomen alsof stemmen op liberale kandidaten wilde zeggen: het met Marx tegen Christus opnemen. Een vierde: „je ziet het, het liberalisme is ten ondergang gedoemd” enz. De „Nieuwe Courant” betreurt het, dat bij deze verkiezingen het „vóór of tegen Kuyper” zoo op den voorgrond heeft gestaan. Haars inziens had een liberaal succes het ministerie volstrekt niet tot heengaan genoopt. Nu, het kan zijn, dat het ministerie had kunnen aanblijven, maar dan had het toch moeten afzien van het maken van anti-liberale wetten en het komt mij dan ook geenszins onjuist voor, dat de kerkelijken als leuze hebben gekozen: „voor het behoud van ons Christelijk Ministerie.”

Wat zou men hebben aan een christelijk ministerie, dat geen christelijke wetten doorgevoerd kan krijgen?

Waar de verkiezingen in België voor de liberalen een groot succes zijn geweest, zoowel tegenover socialisten als tegenover het clericale bewind, daar ligt de vraag voor de hand: Waarom is het hier zoo geheel anders? En dan wil het mij voorkomen, dat de reden gezocht moet worden in het verschil in houding, door de liberalen in beide landen aangenomen. Door zich voor algemeen enkelvoudig kiesrecht te verklaren, hebben zij bij onze burenen het vertrouwen van zeer vele vooruitstrevenden herwonnen, die tot nu toe meenden, dat er van hen geene werkelijk vooruitstrevende maatregelen te wachten waren. Aan de andere zijde zal de overtuiging, dat vooruitgang ook mogelijk is, zonder direct het socialisme te moeten bevorderen een drijfveer zijn geweest voor vele kiezers om den liberaal tegen den clericale te steunen. Iedere toename in kracht der liberale partij is een verzwakking van de tegenstelling Marx-Christus en die leuze is juist een der krachtigste wapens der kerkelijken.

Ik ben het volkomen met K. eens, waar hij de valsheid dier leus bepleit en betoogt, dat opkomst der sociaaldemocratie volstrekt niet den ondergang der kerk behoeft met zich te brengen, maar het is niet te loochenen, dat vele socialistena al het mogelijke doen om dat wanbegrip te versterken.

Nu wil men het wel voorstellen alsof de liberale partij in België deze beweging in linksche richting slechts noode en als laatste redmiddel heeft gemaakt. Maar waarom? Licht het juist niet in de richting der doorvoering van de liberale beginselen? Een partij kan niet steeds op hetzelfde standpunt blijven staan, dit moet zich wijzigen naarmate de tijden veranderen. En dergelijke wijzigingen gaan nu eenmaal niet geleidelijk, af en toe is er eens een schok noodig om van een verouderd standpunt op een meer gevorderd te komen. De band, die eene partij bijeenhoudt behoort gevormd te worden door enkele leidende beginselen; diezelfde beginselen kunnen in verschillende tijden eene verschillende houding tegenover een vraagstuk doen innemen.

Slechts indien, terwille van het verkrijgen van een grooter aantal stemmen, van die beginselen wordt afgeweken, dan slechts kan die partij gezegd worden, door nood gedrongen een zwenking te maken. Hetgeen wij in België gezien hebben heeft mij versterkt in de overtuiging, dat het liberalisme nog een toekomst heeft zoolang het slechts liberaal blijft. En dat laat bij ons vaak veel te wenschen over. Eerst wanneer de liberale partij weer zonder voorbehoud de verstrekende gevolgen van hare vooruitstrevende beginselen zal aanvaarden, eerst dan zal zij m.i. het vertrouwen van het volk herwinnen.

Ts.

Naar aanleiding van de Statenverkiezingen.

Niet de Christelijke — de reactionaire politiek van Dr. Kuypers heeft bij de jongste Statenverkiezingen een overwinning behaald. Niet uit enthousiasme voor de Hoogeronderwijswet of de drankwet, of de a. s. tariefwet en de wet op 't arbeidscontract trokken de kiezers der rechterzijde naar de stembus. De Christelijk historische predikanten verzetten zich fel tegen den effectus civilis der Vrije Universiteit — de christelijke kroeghouders waren allerminst met den drankwet ingenomen en de katholieke arbeiders zijn blijkens de Enschedesche vergadering zeer slecht te spreken over 't arbeidscontract. Over andere „Christelijke” wetten en wetjes, zooals die welke de afschaffing der staatsloterij in 't vooruitzicht stelt is de regeeringsmeerderheid verdeeld. Kortom de christelijke politiek stond niet zeer sterk, aan den vooravond der verkiezingen.

Behalve deze innerlijke zwakte binnen de coalitie waren er andere omstandigheden die den liberalen moed moesten geven ditmaal eens alle krachten in te spannen om de positie van het ministerie te verzwakken. Vooreerst toch waren zij het ditmaal in alle schakeeringen, van Van Karnebeek tot Drucker eens omtrent de hoofdpunten, waarover de strijd liep, allen tegen de hoogeronderwijswet en de tariefwet, een eensgezindheid, die zelden, misschien nooit meer zal voorkomen bij de volgende verkiezingen. Dan waren zij in de meeste districten reeds bij de eerste en overal bij eventuele herstemmingen verzekerd van de hulp der sociaal-democraten, al is van een verbond behalve te Franeker nergens sprake geweest. En ten slotte moesten de recente voordeelen door de Belgische liberalen op het clericalisme behaald hen ongetwijfeld sterken in hun strijd. Waarlijk de kansen voor hen waren zoo eenig, zoo gunstig, als ze misschien zich nooit weer zullen voordoen.

De partijen der rechterzijde, werkelijk ernstig bedreigd, hebben getracht een gemeenschappelijke leuze tegenover den krachtigen aanval van links te stellen. Die leuze kon echter om bovengenoemde redenen niet een Christelijke zijn en zij is het dan ook niet geweest. Het domineerend motief in de clericale verkiezingscampagne was steeds: „Steunt dit ministerie, want anders komt er een kabinet Borgesius, dat onder voogdij der sociaal-democraten zal staan.” Het roode spook heeft voor de zooveelste maal dienst gedaan de vreesachtige burgers in de armen der kerkelijke partijen te drijven. En het is over het algemeen gelukt — ten nadeele der liberalen vooral. Het zal nog meerdere malen gelukken en Dr. Kuypers

zal nog meerdere malen onder de leuze „tegen het roode gevaar” een zege behalen.

Echter worden dat steeds meer voor de Christelijke partijen Pyrrhus-overwinningen. De kiezers, die in Kuypers niet den Christen, maar den reactionair steunen, verwachten reactionaire wetten, hem daarbij het genoegen gunnende de memories van toelichting in de tale Kanaans te stellen. En waar het hoogst onwaarschijnlijk is, dat de anti-revolutionaire en katholieke partijen Dr. Kuypers den rug zullen toekeeren, daar moet de innerlijke ontaarding der clericale politiek in de zuivere reactie, zich onvermijdelijk van het Binnenhof over het gansche land verspreiden, m. a. w. de christelijke partijen zullen steeds meer worden de toevlucht voor alle philisters, achterlijken en dommen, voor vreesachtige in 't nauw gedreven kleinburgers en voor de zoo gesmaadde „mammon-dienaars”, zoowel voor die van „christelijken”, als van „paganistischen” huize. De werkelijke democraten, die de christelijke partijen nog in hare gelederen tellen, zullen deze langzamerhand gaan verlaten. Reeds nu geniet Minister Kuypers meer steun van Jhr. Van Karnebeek dan van Staalman. Echter make men zich niet te groote illusies omtrent de snelheid, waarmede dit laatste proces zich zal voltrekken. De traditie is sterk, en de Christelijke woorden zullen nog velen langen tijd binden in partijen, wier daden hun reeds lang tegenstaan.

Verwording van de clericale tot zuiver maatschappelijk en politiek reactionaire partijen, verwatering der z.g. christelijke beginselen tot een leege phraseologie, ziedaar den prijs tot welken de rechterzijde deze verkiezingszege heeft behaald en volgende behalen zal. Het is een historisch proces dat zich hier voltrekt, en dat in andere landen, b.v. in België en Frankrijk reeds veel verder gevorderd is dan in Nederland.

Aan den anderen kant groeit de arbeidersbeweging en met haar de sociaal-democratie, die haar politieke uitdrukking is. De Nederlander schreef in den roes der verkiezings-overwinning dat de sociaal-democratie een politiek „Waterloo” had geleden. Zouden de heeren, dat bij rijper nadenken werkelijk gelooven? Ik kan het me niet indenken.

Bovendien, de nederlaag der linkerzijde treft wel de liberalen, maar niet de sociaaldemocraten. Haar leuze „tegen Kuypers” dreef hen tot ondersteuning van alle oppositioneële candidatuur, daar waar zij niet met eigen kandidaten op konden treden. Dat de conlitie niet geslagen werd was ook voor haar een tegenvaller, maar geen nederlaag. Niet aan socialistische, maar aan liberale zwakte dankt Kuypers zijn zege. De sociaaldemocratie kon tevreden zijn: twee nieuwe mandaten (in Franeker en in Amsterdam III) werden door haar veroverd, ook den gelijktijdige gemeenteraadsverkiezingen in Amsterdam en Zutphen waren succesvol. Er is niets dat op achteruitgang wijst; dat de stemmencijfers die hier en daar (Enschede, Amsterdam IX) gedaald zijn, beteekent alleen, dat velen, die voor de 2e Kamer op de kandidaten der S. D. A. P. stemmen voor de van socialistisch standpunt zooveel onbelangrijker Staten direct den liberaal steunden, waar deze meer kans had gekozen te worden, een politiek die wij allerminst zullen aanmoedigen of verdedigen, maar die niet voor verzwakking der arbeiderspartij kan argumenteeren.

Tusschen de veldwinnende reactie meer en meer belichaamd in het clericalisme, en de ontwikkelende arbeidersbeweging raakt het liberalisme in 't gedrang. Waar het hier onder eensgezinde leuze en hoogst gunstige omstandigheden met ijverige propaganda slechts een nederlaag kon lijden, wat moet dan zijn lot zijn bij de komende Kamerverkiezingen, waar heel andere questies ter sprake komen, waarover de liberalen even eenstemmig denken, als Keizer Wilhelm en Tolstoi over het militarisme.

Zooals heden de geest onder de liberalen is, gaan zij nieuwe en zwaardere nederlagen tegemoet.

Hun ontbreekt een positief program.

Slechts de negatieve leuze: tegen het clericale hoogeronderwijs en tegen de tariefwetten kon hen ditmaal nog eens bijeenbrengen. Een negatieve leuze is op den duur echter slechts als defensief, niet als agressief wapen te gebruiken. Als in 1905 de liberalen zeggen: „stemt ons, wij zijn tegen Kuypers,” dan zal men hun antwoorden: „zeg mij, waar gij voor zijt,” en zij zullen het antwoord schuldig moeten blijven. De reactionaire elementen verlaten dan hun rijen, omdat ze bij Kuypers hun belangen veiliger achten, de democraten keeren hun den rug toe, steunen de socialistena of scheppen eigen machteloze groepen als de vrijzinnig democraten, en het is dan slechts een quaestie van tijd, dat de Nederlandsche liberalen even onttroond en

machteloos zullen zijn als b.v. de Duitsche, en de Belgische tot voor eenige jaren waren.

Is echter een regeneratie van het liberalisme onmogelijk, en zal Nederland tot aan de zegepraal der arbeidersklasse in handen der reactie blijven? Allermint. De liberalen kunnen zich herstellen en hebben dan, zooals Troelstra zeide, nog een belangrijke politieke taak te vervullen: nl. de vestiging der volledige democratie, die de maatschappelijke ontwikkeling en de sociale revolutie in vreedzame en wettige banen zal leiden.

Daarmede zullen zij een taak vervullen, die hen recht geeft op de erkentelijkheid der gansche natie.

Maar dan is het een allereerst vereischte dat de liberale partij uit de politieke verschijnselen van tegenwoordig leert, dat nu de reactie zich onder het clericalisme schaaft, zij de burgerlijke democratie om zich moet weten te vereenigen. Zij zal kleur moeten bekennen omtrent tal van zaken, die nu in liberale kringen liefst niet te zeer op den voorgrond worden geschoven. Allereerst dient zij stelling te nemen aangaande het algemeen kiesrecht. Ik geloof, dat er behalve in Nederland niet veel liberale partijen in Europa zijn, die niet reeds lang zich daarvoor hebben verklaard. Het wordt hier tijd, en de liberale Unie zou wel doen het rapport van de heeren de Kanter, Rink en Patijn niet langer te verdonkeremanen. Alleen een krachtige, oprechte en frissche democratische politiek, een besliste zwenking naar links zal den liberalen weer een positief program, en wellicht nog eenmaal de meerderheid in den lande verschaffen.

Frankrijk heeft getoond dat het mogelijk is, België is hard op weg hetzelfde te bewijzen. De liberalen hebben hun eigen lot in handen. Of zij den zedelijken moed zullen hebben de juiste keuze te doen? De vrienden der democratie kunnen het hopen, maar er zijn nog geen verschijnselen aanwezig om een voorspelling te rechtvaardigen. De geschiedenis zal het leeren.

L. Q.

BOEKBESPREKING.

JAARVERSLAG VAN STUDIEBELANGEN.

Hoewel een ingaande bespreking van de werk-kring en -wijze zoowel als van de wijze van samenstelling van de Comm. van Studiebelenen na de vakantie zonder twijfel niet uitblijven kan en zal, is een zeer korte bespreking van het verslag over '03-'04 nú, niet misplaatst.

Wat is dit verslag? In de Statuten staat:

Art. 3. „... (De Commissie doet o. a.) al wat haar in 't belang (der ingeschrevenen) gewenscht voorkomt. Daartoe stelt zij zich o. a. in verbinding met den Directeur, den Raad v. Best. en de Docenten der P. S....”

Art. 4. „... De toestand van het onderwijs en die der P. S. in algemeenen zin, worden eenmaal 's jaars behandeld in een door de ingeschrevenen goed te keuren schrijven gericht aan den Raad van bestuur.

Dit schrijven met het ingekomen antwoord, benevens een overzicht van de verdere werkzaamheden der Commissie in het afgelopen jaar vormen het jaarverslag dat gepubliceerd wordt....”

Dit jaarverslag is het nu kortelings uitgekomen.

Wat vinden we hierin over de verdere werkzaamheden der commissie? Het is niet veel. Wij hooren dat de commissie veel belang stelt in de H-O. wetswijziging die ons de reorganisatie moet brengen; maar „er werd besloten” zich van een bewijs van instemming te onthouden. Over advies van den Directeur in dezen, waarover de secretaris der commissie 'teens in 't S. W. gehad heeft, hier geen woord. Verdere werkzaamheden? Vergaderen, trachten zich anders te konstitueeren is 'teenige wat we uit 't jaarverslag vernemen; in 't civiele verslag hooren we dat bij 'n excursie de secretaris 'n aanzienlijk verlaagd reistarieef wist te bedingen. Veel meer is 't niet. Waar blijft alles wat de commissie in 't belang der ingeschrevenen gewenscht voorkwam? hoe vaak, over welke punten verstond zij zich met Directeur, Raad v. Best. en Docenten, zooals Art. 3 voorschrijft? Is dit wel ueberhaupt gebeurd? Waarom dan niet gepubliceerd? Het jaarverslag moet immers geven een overzicht van de werkzaamheden der commissie.

De commissie klaagt dat zij niet alleen van de zijde der studeerenden weinig belangstelling ondervond — dit begrijpt zij, begrijpelijkerwijze! — maar ook van de zijde van enkele

harer leden. Dat mag in 't vervolg niet meer voorkomen; laten wij daar bij de a.s. verkiezing voor zorgen, anders komen we nooit verder.

In het artikel 4 van de statuten staat nog:

„... De Commissie bepaalt zich in het schrijven (over de P.S.) evenals in 't jaarverslag, uitsluitend tot opmerkingen van algemeenen en zakelijken aard”.¹⁾

Gelukkig hebben de verschillende faculteits-verslag-schrijvers zich geen van allen aan deze bepaling gehouden. Zij maken allen opmerkingen van bizonderen en bijna allen ook enkele van persoonlijken aard; alleen in 't bouwkundig en in 't technologisch verslag worden de colleges ongeveer een voor een nagegaan. Het is te hopen dat bij eventueele reorganisatie van de commissie volgend jaar de statuten zoodanig worden gewijzigd dat liefst kritiek óver, maar in elk geval verslagen van de colleges rechtens mogen worden opgenomen; wij mogen verwachten dat de Raad van Bestuur zich tegen ernstige en gemotiveerde kritiek niet zal te weer stellen.

Over het geheele onderwijs-stelsel wordt alleen in 't werktuigkundig verslag gesproken en in afkeurenden zin. Trouwens schijnt de examen-studie daar ook nog al héél sterk ontwikkeld te zijn.

Tevreden is natuurlijk niemand, maar naar 't verslag te oordeelen schijnen de civielen 't minste te klagen te hebben. Vooral de afdelingen werktuig-, scheepsbouw- en mijnbouwkunde hebben veel klachten, die voor een groot deel allen neerkomen op: meer ruimte!

Zal er naar ons geluisterd worden?

H. K.

¹⁾ Is het waar dat de Raad van Bestuur indertijd de kinderachtigheid gehad heeft deze bepaling als voorwaarde van erkenning van de Commissie te verlangen?

„GROENLOOPEN”. — Een ernstig woord aan ouders en voogden van aanstaande studenten door een hoogleeraar. — Boekhandel vh. HÖVEKER & WORMSER Amsterdam.

Onder dezen titel heeft een Hoogleeraar, die onbekend wenscht te blijven, het noodig gevonden een brochure in het licht te geven, waarvan de slotconclusie zich aldus laat weergeven: Het groenloopen is een vloek, die men zoo vlug mogelijk moet trachten de wereld uit te helpen. Het middel daartoe wordt tevens aangegeven. Als alle ouders, die hunne zoons naar de academies zenden, deze geen corpslid laten worden, dan zijn de corpsen wel gedwongen, den groentijd te laten vallen.

In eene bespreking van het werkje in, ik meen, de Propria Cures, werd er reeds zeer terecht op gewezen, dat het dwaas is, te meenen, dat alle ouders zich tot een dergelijken stap zouden laten brengen. Er zijn er onder hen veel te veel, die zelf student zijn geweest en de groote voordeelen van allerlei aard, aan het corpslidmaatschap verbonden, te hoog stellen om zich door het lezen van een enkel geschriftje te laten overtuigen, dat het beter is om hun jongen buiten het corps te laten blijven.

Toch kan het werkje van den onbekenden hoogleeraar in één opzicht zeer goed, in een ander opzicht zeer slecht werken. Goed in zooverre, als er de aandacht door wordt gevestigd op vele bestaande misstanden en als er door wordt gewezen op vele gevaren, die in den groentijd schuilen; slecht, waar het een uiterst eenzijdigen indruk vestigt omtrent het behandelde onderwerp, een indruk, die op vele punten beslist strijdig met de waarheid is.

Bij een eerste oppervlakkig doorbladeren geeft het werkje de impressie van geschreven te zijn met de bedoeling om verkeerde toestanden te doen verdwijnen, maar naarmate ik het nauwkeuriger beschouw wordt het mij antipathieker. Er worden hier en daar dingen gezegd, die een zoo volkomen verkeerde voorstelling van de quaestie geven, verder voor verschillende handelingen de slechtste motieven gezocht, waar veel betere zoo voor de hand liggen, dat ik het ten slotte niet anders kan beschouwen, dan als een onwaardige beleediging van de studentenwereld.

Doorlopend wordt het goede weggecijferd of in een twijfelachtig daglicht geplaatst, terwijl steeds het allerslechtste en allergemeenste als veelvuldig voorkomend wordt voorgesteld. Enkele goede elementen erkent de schrijver, maar van hunne uitingen brengt hij slechts die ter kennis van zijne lezers, welke in zijn kader passen. De wijze van citeeren uit van der Hoeven's inauguratie-rede grenst aan het ongelooflijke. De zinsneden, waaruit verontwaardiging

sprak over het optreden van enkele ellendige kerels, die men hier bij name kende, worden zorgvuldig uit het geheel gelicht en als bijeen behorende beschouwing over den groentijd gegeven. Het is werkelijk merkwaardig naast elkaar te leggen de bedoelde rede en 's Hoogleeraars citaat, en te zien, hoe uit de eerste spreekt een geloof in de goede werking van den groentijd, en hoe het laatste een veroordeeling ervan in zich sluit. Curieus is de zorgvuldigheid, waarmede midden tusschen de aangehaalde woorden uit zinnen zijn weggelaten, die de bedoeling van den spreker kenschetsten.

Uit het boekje spreekt een groote feitenkennis, en een juiste kijk op vele der gewoonten in den groentijd. Enkele der feiten zijn wel niet juist weergegeven, maar dat is — naar mij voorkomt — aan verkeerde voorlichting te wijten. Zoo wordt b.v. verteld, dat de groen L. hier in 1902 voor goed werd verminkt, terwijl het van algemeene bekendheid is, dat een volledig herstel vrij spoedig is ingetreden.

Maar voor een critiseeren van de onderdeelen der brochure is dit niet de plaats. Eene uitvoeriger bestrijding van uit Delft zal niet achterwege blijven (zie de aankondiging in dit nummer).

De totaal indruk is m.i. ongunstig. Voóropgestaan heeft steeds het doel om te ijveren voor afschaffing van den groentijd, de mogelijkheid om hem te verbeteren wordt buiten beschouwing gelaten. Om dat doel te bereiken wordt het beste weggecijferd of dood gezwegen en het slechtste over het geheel uitgebreid. Dit is tenminste de indruk, dien het op den lezer maakt, een indruk, die niet wordt geneutraliseerd door de terloopsche opmerking, dat slechts op het verkeerde wordt gewezen. Bovendien, er wordt een gevolgtrekking gemaakt: „men moet den groentijd afschaffen” en een dergelijke gevolgtrekking moet gebaseerd zijn op de overtuiging dat het kwade het goede overweegt, kan dus nooit het gevolg zijn van een beschouwing der slechte zijde op zich zelf.

Ts.

OP DE HOOGTE. Dit maandschrift, ons voor de zooveelste keer toegezonden, zal ditmaal kort besproken worden.

Ik zal ú, lezers, en mij zelven de opsomming van den inhoud en een exposé der artikelen sparen; de rubrieken wil ik u mededeelen.

Wilt ge een overzicht hebben van eenige belangrijke en onbelangrijke gebeurtenissen van deze maand, met vele plaatjes, zoo lees „Van verre en van nabij”; wilt ge u ergeren zoo zie de rubriek „Beeldende kunsten”, die bestaat uit eenige reproducties van een aantal vervelende en onsympathieke schilderijen van de tentoonstelling van St. Lucas; hebt ge niets beters te doen, zoo lees de rubriek „Schetsen”, meest van schrijvers, lijk me, die — ik denk aan 'n vertaalde Maeterlinck — ook niets beters te doen hadden. Onder „Litteratuur” zijn een groot aantal kritieken verzameld van tijdschriften, boeken enz. en tooneel. Ge bent nu flink over de helft; ge kunt nog wat onbeduidendheden lezen onder „Muziek”, onder „Paedagogiek”, enz. enz. Ge kunt elegante toiletten „droit-devant” bestudeeren bij het artikel over Modes, ge kunt, platzak, u voeden met de recepten en menu's van „Voor keuken en huiskamer” (lentesoep!). Zijt ge verzot op flauwe aardigheden dan moet ge tusschen de advertenties zoeken.

Driemaal ergeren is scheepsrecht denkt de redactie: eenmaal bij 't opnemen, eenmaal bij 't doorbladeren, eenmaal bij 't wegleggen: het uiterlijk is bijzonder leelijk: gemeen papier, lamlendige kleur, en teekening, misselijke letters.

De geheele indruk van het tijdschrift is niet aantrekkelijk: hoogstens goed voor leesgezelschappen. Als het wekelijksch uitkwam en 't werd minder soepig, zou 't misschien wat kunnen worden.

R. S.

POLYTECHNISCHE SCHOOL.

Uitslag Examen B en C.

Tot deelneming aan de eindexamens der Polytechnische School hebben zich aangemeld:

voor art. 60 (technoloog)	17	candidaten.
„ „ 61 (civiel ingenieur)	67	„
„ „ 62 (bouw. ingen.)	6	„
„ „ 63 (scheepsb. ingen.)	3	„
„ „ 64 (werktuigk. „)	84	„
„ „ 65 (mijnen ingenieur)	25	„

Van deze kandidaten hebben zich vóór of gedurende het examen teruggetrokken:

voor art. 61:	10	candidaten.
„ „ 64:	5	„
„ „ 65:	5	„

Verder hebben zich nog aangemeld:

voor het 1e gedeelte art. 60:	35	candidaten.
„ „ 2e „ „ 60:	22	„
„ „ 1e en 2e „ „ 60:	7	„
„ C 1e „ „ 64:	44	„
„ C 1e „ „ 65:	5	„

Hiervan hebben zich eveneens vóór of gedurende het examen teruggetrokken:

vóór het 1e gedeelte art. 60:	4	candidaten.
„ „ 2e „ „ 60:	1	candidaat.
„ „ 1e en 2e „ „ 60:	1	„

Examen B art 60. (Technoloog).

Geslaagd de kandidaten:

A. H. L. de Bel Jr.	A. J. Godron.
F. A. Bodenheim.	J. S. de Haan.
Mej. M. E. Bes.	J. A. Hoeffelman.
G. A. Brender à Brandis.	W. K. M. de Kat.
W. J. Burck.	B. H. van Ruyven.
H. W. Dammers.	C. Th. F. Thurkow Jr.
F. B. Fellinganga.	A. A. de Vries.
J. L. van Gijn.	R. A. Weerman.

Examen C art. 61 (Civiel Ingenieur).

Geslaagd de kandidaten:

A. Alberts Azn.	IJ. M. D. Kentie.
F. J. R. Bakker.	N. C. Lambrechtsen.
C. G. Beltman.	J. J. van Leeuwen.
F. M. Beunke.	J. Lely.
A. J. Boland.	D. Leupen.
A. A. Boon.	J. H. Levert.
H. van Breen.	G. J. Meyers.
J. W. de Brussel Assé.	A. de Mooy A.Czn.
H. E. Donkel.	F. B. J. M. Moubis.
K. F. Drayer.	J. F. Schönfeld.
W. C. Engel.	C. M. Slotboom.
J. M. Gasille Jr.	L. F. Soesman.
F. Goossens.	J. W. Stoutjesdijk.
N. J. de Groot.	A. Tom.
A. Groothof.	B. A. Verheij.
J. H. L. C. Gúsdorf.	R. P. Vos.
W. van Houten Jr.	C. B. J. Walland.
H. Huisman.	J. P. Walland.
H. F. de Jong.	C. J. Westenenk.

Examen C art. 62 (Bouwkundig Ingenieur).

Geslaagd de kandidaten:

G. C. Bremer.
A. Broese van Groenou.
W. de Vrind.

Examen C art. 65 (Mijnen Ingenieur).

Geslaagd de kandidaten:

S. van Dorsser.	J. de Lange.
G. Duyfjes.	C. W. A. Lely.
E. R. D. Góllner.	F. P. C. S. van der Ploeg.
G. E. Gravenhorst.	B. F. P. Römer.
L. Hupkes.	J. I. J. M. Schmutzer.

Examen C art. 64 werktuigkundig-ingenieur.

Geslaagd de kandidaten:

C. D. C. Appeldoorn.	E. R. Hessling Jr.
J. C. J. Asselbergs.	G. 't Hooft.
F. Begemann.	G. ten Hoopen.
Jhr. W. E. J. Berg.	P. von Pritzelwitz v. d. Horst.
C. Blokhuis.	F. C. Huygen.
J. Blom.	W. Hupkes.
J. J. B. J. Bouvy Jr.	D. de Jongh Wzn
A. L. J. Breebaart.	A. A. de Jager.
M. D. Charlouis.	A. B. Japikse.
A. P. A. van Deinse.	G. D. Jordens.
W. F. van Deinse.	A. G. de Koningh.
G. M. Drooglever.	A. W. A. Koster.
A. Dros.	Th. J. J. Kreunen.
T. Elshout.	J. P. van der Leeuw.
W. L. Ghijsen.	H. E. Loffmann.
W. H. F. de Haan.	D. J. C. Meijeringh.

(Zie vervolg Bijvoegsel.)

BIJVOEGSEL

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van ZATERDAG 9 JULI 1904.

J. H. Müller.
A. C. Nanning.
P. M. C. Nicolai.
G. J. Post van der Burg.
W. Th. van Schaik.
H. Steketee.
S. H. Stoffel.
C. E. van der Stok.

E. J. F. Thierens.
P. G. Viervant Tukker.
H. W. J. Veldhuis.
A. van Vollenhoven Azn.
F. E. Wijnmalen.
J. J. C. Willekens.
E. B. Wolff.
P. C. van Zuyderhoudt.

Examen B art. 60, 1e gedeelte.

Geslaagde kandidaten:

H. Addens.
Mej. E. Mac. Gillavry.
P. C. den Herder.
N. H. H. J. Kessener.
J. Lensink.
G. Loos.
Mej. A. G. van Manen.
J. Manschot.
E. L. Masthoff.
H. J. G. Haitsma Mulier.

J. Niermeijer.
A. J. van Peski Jr.
Mej. B. Rank.
J. van Rijn van Alkemade.
J. Tielrooy.
N. G. de Voogt.
M. Voorzanger.
F. L. Weiss.
J. J. Werst.
Mej. Th. J. P. Wolff.

Examen B art. 60, 2e gedeelte.

Geslaagde kandidaten:

J. N. Blaauw.
J. W. Blaauw.
A. L. Dijkstra.
P. Dondorff.
M. J. C. Groeneveld.
H. P. de Groot.
H. G. Havik.
J. A. Heijmann.
J. G. Jurling.
F. F. G. Kaulbach.
F. Liebert.

J. C. Lokker.
D. C. J. Minkman.
W. A. Ochtman.
J. A. Quadekker.
H. J. W. J. Remmers.
A. Ruijs.
R. Verschuur.
Mej. Th. J. P. Wolff.
W. L. Zaalberg.
E. M. van der Zijl.

Examen C art. 64, 1e gedeelte.

Geslaagde kandidaten:

G. Beerenborg.
A. J. van Braambeek.
D. A. de Fremery.
J. W. Heil.
G. A. Heijning.
C. van der Hoeven.
A. van Houtum.
A. A. M. Jansen.
A. de Jong.
G. J. de Jongh.
P. H. Kalis.
C. C. Käijser.
A. H. van den Kieboom.
H. J. van Lessen.
J. P. M. Lips.

A. C. Loos.
J. Mantel.
G. G. Olthof.
M. T. S. Pape.
W. F. Th. Pas de Loup.
H. M. Reufel.
K. van der Schroeff.
F. C. W. J. P. Soeters.
L. J. W. Steenhuis.
A. H. J. Tjeenk Willink.
J. P. Willeumier.
G. J. Wolbers.
W. de Wolff.
L. Worp.

Examen C art. 65, 1e gedeelte.

Geslaagde kandidaten:

A. C. de Jongh.
C. A. de Jongh.
W. F. F. Oppenoorth.
R. W. van der Veen.
W. L. A. van der Veen.

Benoemingen tot Buitengewoon Opzichter.

Door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn benoemd tot buitengewoon opzichter, van 1 Juli tot 31 Augustus 1904.

a. bij Waterstaatswerken:

W. B. Peteri, bij de werken op de Waal.
Jhr. J. M. de Jonge, bij de werken op het Pannerdensch kanaal, den Neder-Rijn en de Lek.
L. W. H. van Dijk en L. N. Holsboer, bij de werken op de Maas.
H. F. W. Becking en H. H. de Iongh, bij de werken tot opening van den Maasmond.
J. A. M. van Buuren, bij de bekadingen langs het oude Maasje.
A. J. van der Schalk en J. G. H. Willems, bij de werken van den Rotterdamschen Waterweg.
Tj. Hoekstra, bij de herstelling van het zuid-oostelijk gedeelte van den Verbindingsdam tusschen Ameland en den Frieschen Wal met het daarover gelegen looppad.
G. Diephuis, bij het uitvoeren van baggerwerk en het verleggen van den oostelijken havendam, alsmede het plaatsen en verplaatsen van dukdalven, hanepooten en meerpalen.
J. H. Hilgen, bij de in uitvoering zijnde werken tot verbetering van de Vecht in Overijssel.
M. J. Rotteveel, bij den bouw der 2e sluis in het Merwede-kanaal, bewesten Utrecht.
J. G. Bijl, bij het bouwen van een woningblok voor het personeel der Schutsluizen bewesten Utrecht.
J. A. Monod de Froideville, bij het maken van twee keersluisjes langs de 's Gravenmoersche vaart.
A. H. Liebert, bij de verbetering der Veren over de nieuwe rivier de Maas.
A. W. A. Jacometti, bij de verruiming en vernieuwing van de ophaalbrug over het kanaal Luik-Maastricht, te Maastricht, alsmede het vernieuwen der brugwachterswoning aldaar en het verruimen en verbreden van draaibrug No. 7.
C. Hasselo, bij de werken tot verbetering der rivier de Maas onder de gemeenten Bergen, Maashees en Vierlingsbeek.
J. F. H. Hanjoel, bij het maken van boordvoorzieningen langs de Zuid-Willemsvaart, onder de gemeente Nederweert.
A. L. Bakhuis, bij het maken van een steiger in gewapend beton langs de Zuid-Westzijde der Visschershaven te IJmuiden.
A. J. van der Laan, bij het maken van een kelder onder de te bouwen Vischhal langs de Noord-Oostzijde der Visschershaven te IJmuiden.
L. H. J. Pagnier, K. Heyting, E. H. Huyskes en A. A. Dobbe, bij de werken tot verbetering van het kanaal Gent-Terneuzen.
P. J. van Poelvoorde, bij het vernieuwen van het Wester Koopmanshavenhoofd en het uitvoeren van bijbehorende werken te Vlissingen.


b. Landsgebouwen:

P. Verhagen, bij den bouw van een post- en telegraafkantor te Elst.
J. Steffens, bij de herstelling der grafelijke zalen te 's Gravenhage.
J. G. Robbers, bij den bouw van een post- en telegraafkantor te Osch.

c. Spoorwegwerken:

G. H. H. Kluytmans, bij de werken resp. betrekking hebbende op de uitbreiding der hoofdgebouwen der stations Winschoten en Leeuwarden en op de uitbreiding der los- en laadgelegenheden op het station Assen.
N. Th. F. Stadtfeld, bij de verschillende werken op het station Amsterdam (Doklaan).
J. H. Janssen, ter standplaats Coevorden.
L. C. Schram, ter standplaats Stadskanaal, bij de werken van de Noord-Ooster Locaal-Spoorweg Maatschappij.
Th. F. Vreede, bij de werken van den ombouw van het station Haarlem.
L. Mangelaar Meertens, bij de werken van den onderbouw der brug over het Noordzeekanaal te Zaandam.

 ADVERTEN EN.

 Pas afgestudeerd W. I., van plan zijnde in
KARLSRUH de

studie in de Electrotechniek

te vervolgen, verzoekt degenen, die gelijke plannen hebben, hem hun naam en adres op te geven.

Brieven, onder n^o. 3390s-w, aan 't Bureau van dit Blad.

Te huur te Rijswijk:

een net gemeub. Zit- en Slaapkamer

en suite, met voor- en achterbalcon, zeer geschikt voor twee vrienden. Adres Bureau van dit Blad.

Abonneert u op:

„SPORTKRONIEK”

Weekblad voor Sport.

Verschijnt Donderdags.

Abonnementsprijs f 4.— per jaar (bij vooruitbetaling).

Uitgever:

J. WALTMAN JR. - DELFT.

Voorhanden bij den boekhandelaar
J. WALTMAN Jr. te DELFT:
GROENLOOPEN.

Een ernstig woord aan ouders en voogden van aanstaande studenten

door een HOOGLEERAAR.

Prijs f 0,40.

GROENLOOPEN.

GÉÉN ZELFVERNEDERING.

Een antwoord aan den onbekenden hoogleeraar en geruststelling aan ouders en voogden van aanstaande studenten door


een ONTGROENDEN STUDENT.

Prijs f 0,30.

Binnenkort verschijnt:

DE GROENTIJD TE DELFT.

Prijs vermoedelijk **40 cent.**

 Aangezien vóór September geen nummer van het S. W. verschijnt, zal een nadere aankondiging niet worden gedaan.

Bestellingen worden nu reeds aangenomen om direct bij uitgave te worden uitgevoerd.

Café-Restaurant HOTEL CENTRAL.

Levering van Déjeuners, Dinners, Soupers, Koude en Warme Schotels.

Uitstekende gelegenheid om te Dineeren ook bij abonnement.

Verschillende appartementen voor Vergaderingen.

Pilsener Urquell. Franziskaner Leistbräu.

G. M. VAN DE SEIJP Hz., Cuisinier.